

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Svartisen Moose AS v/ Maggi Mikaelsson
Svartisen Gård, Halså
8178 HALSA

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2697-

16.03.2017

Avgjørelse av klage på avslag på søknad om innførsel av elg fra Sverige for hold i dyrepark ved Svartisen

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Svartisen Moose AS 9. mai 2016 på Miljødirektoratets avslag 19. april 2016 på søknad om innførsel av 3 elg fra Sverige for fremvisning til besøkende. Miljødirektoratet opprettholdt 6. oktober 2016 sitt tidligere vedtak, og oversendte klagesaken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Klima- og miljødepartementet endrer Miljødirektoratets vedtak 19. april 2016 om avslag på søknad om tillatelse til innførsel av tre elg fra Sverige for fremvisning til besøkende. Departementet har behandlet søknaden etter forskrift om fremmede organismer etter naturmangfoldloven. Det gis tillatelse til innførsel etter forskriften § 6. Departementet begrunner vedtaket om å tillate innførsel med at de tre elgene det søkes om å innføre er fra den samme genetiske bestanden som den norske elgen, og at innførsel til det omsøkte formålet dermed ikke vil medføre risiko for uheldige følger for naturmangfoldet i form av tilførsel av nye gener i bestanden. Klagen tas dermed til følge.

Saksgang

Svartisen Moose AS søkte 5. april om innførsel av tre elg fra Sverige for fremvisning av elgene til besøkende på Svartisen gård. Miljødirektoratet avsto søknaden 19. april 2016. Avslaget ble begrunnet med at det ikke er hjemmel for import av vilt når formålet med

Postadresse

Kontoradresse

Telefon*

Saksbehandler

NO-
postmottak@kld.dep.no

<http://www.kld.dep.no/>

22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Mette Svenningsen

importen er å sette dyrene i dyrepark. Vedtaket ble påklaget av Svartisen Moose AS 9. mai 2016. Miljødirektoratet opprettholdt 6. oktober sitt tidligere vedtak, og oversendte klagesaken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse i saken.

Klagers anførsler og Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet har i sin vurdering av de ulike anførselene i klagen av 16. september 2016 uttalt følgende:

1. Saksbehandlingen er i strid med forvaltningsloven

Klager skriver at det er vanskelig å forstå hvilken hjemmel og begrunnelse som er grunnlag for avslaget fra Direktoratet. Det er vist til kommunikasjon med direktoratet vedr. Glittersjø Fjellgård. Klager hevder det er "direkte urimelig" at direktoratet ved henvisninger til Ot.prop.nr.54 (1992-1993) kun nevner at elg ikke bør være i fangenskap, uten samtidig å nevne at det i samme dokument åpnes for oppdrett og farming av vilt.

2. Forskjellsbehandling

Klager hevder at Glittersjø Fjellgård AS har fått tillatelse til innførsel av elg fra Sverige, og at det innebærer ulovlig forskjellsbehandling å gi en søker tillatelse og en søker avslag i like saker.

3. Feil faktum er lagt til grunn

Klager påpeker at søker er Svartisen Moose AS, og ikke Svartisen gård. Klager hevder også at det synes som om Miljødirektoratet antar at Svartisen som reisemål har få besøkende, noe klager hevder ikke er riktig. Det hevdes videre at Glittersjø Fjellgård, som er gitt tillatelse til innførsel av elg, har færre besøkende enn det som forventes ved oppstart av Svartisen Moose AS. Klager hevder videre at det i Miljødirektoratets vedtak er henvist til en uttalelse fra Mattilsynet, uten at det er angitt hvilken innflytelse dette har på vedtaket.

4. Vedtaket er ugyldig

Klager hevder at dersom viltlovens § 7 og forskrift om vilt i fangenskap påberopes som hjemmel for direktoratets avslag, så er det feil å kreve at det søkes om innførsel etter forskrift om fremmede organismer.

Lovgrunnlaget

Søknaden er behandlet etter forskrift 19. juni 2015 nr 716 om fremmede organismer § 6, som setter krav om tillatelse for innførsel av elg. Formålet med den omsøkte innførselen er fremvisning av elgene til publikum.

Viltloven § 7 setter forbud mot hold av vilt i fangenskap uten etter vedtak eller lov hjemmel. Når det gjelder adgangen til hold av vilt for fremvisning er det kun gitt én aktuell hjemmel. Dette er forskrift 14. mars 2003 nr 349 om innfangning og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål § 11 bokstav a:

§ 11. Om innfangning av levende vilt for overføring til annet område

Direktoratet kan etter søknad gi tillatelse til eller av eget tiltak iverksette innfangning av vilt for overføring i live til annet område når formålet er:

a. overføring til godkjent dyrepark

Forskriften gir kun hjemmel for å tillate innfangning av vilt i Norge, jf. § 2, og gir ikke hjemmel for å tillate at vilt innføres til Norge for å settes i dyrepark.

Det er ikke gitt noen hjemmel for å holde elg som er innført fra utlandet i dyreparker, besøksgård eller slike steder hvor formålet er fremvisning for publikum.

Direktoratets kommentarer til klagen

Ettersom klagen inneholder svært mye informasjon ser vi grunn til å først å gjengi kort hva saken dreier seg om, og deretter besvare klagers anførsler punktvis.

Klager har søkt om tillatelse til innførsel av 3 elg fra Sverige, for å holde i dyrepark. Innførsel av vilt krever tillatelse etter forskrift 19. juni 2015 om fremmede organismer § 6, og hold av vilt i fangenskap (dyrepark) krever hjemmel i lov eller vedtak med hjemmel i lov, jf. viltloven § 7. Hjemmel for å holde dyr i dyrepark er inntatt i forskrift 14. mars 2003 om innfangning og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål (innfangningsforskriften), §§ 10 jf. § 11, hvorefter Miljødirektoratet kan gi tillatelse til innfangning av elg for overføring til godkjent dyrepark. Det er i dag ikke gitt noen hjemmel for å tillate innførsel av vilt for å sette i dyrepark. Svartisen Moose AS har ikke søkt om innfangning av vilt, men har søkt om innførsel av elg fra Sverige for dette formålet. Miljødirektoratet har på denne bakgrunn gitt avslag på klagers søknad om innførsel av elg, da det ikke er hjemmel for å tillate hold av importert elg i dyrepark.

Klagen inneholder mye informasjon om Glittersjø Fjellgård, som tidligere har fått tillatelse til innførsel av elg fra Sverige. Klager skriver på side 7 i klagen at "*Våre to saker er nærmest identiske bortsett fra at vi ikke driver gård, men vil være en ren dyrepark, mens Glittersjø driver gård*".

Til dette bemerker direktoratet at disse to sakene reguleres av forskjellige bestemmelser og noen sammenligning er derfor ikke relevant. Faktum er at Glittersjø ovenfor direktoratet først søkte om å innføre elg for å holde i dyrepark. De ble i telefonsamtale med innehaver, Helge Nordskar, orientert om at regelverket ikke åpner for innførsel av vilt for å sette i dyrepark. Nordskar tok noen dager senere kontakt og opplyste at de hadde bestemt seg for å drive oppdrett av elg. Oppdrett av elg skjer med hjemmel i forskrift 15. februar 1999 om hold av vilt i fangenskap, oppdrett av vilt i innhegnet område, og om jakt på oppdrettet utsatt vilt (holdforskriften) § 3-1. Vilt som skal oppdrettes kan, i motsetning til vilt som skal settes i dyrepark, innføres fra utlandet etter tillatelse iht. forskrift om fremmede organismer § 6. Saken hvor Glittersjø fikk tillatelse til innførsel av elg for oppdrett er derfor ikke relevant for denne saken.

1. Til klagers anførsel om at saksbehandlingen er i strid med forvaltningsloven

Klager etterlyser hjemmel og begrunnelse for avslaget.

Det vises til vedtaket av 19. april 2016, hvor det fremgår at avslaget på søknaden er gitt i medhold av forskrift om fremmede organismer § 6, da det ikke er hjemmel for å holde importert vilt i dyrepark.

2. Til klagers anførsel om at direktoratet har foretatt forskjellsbehandling

Klager hevder at Glittersjø Fjellgård AS har fått tillatelse til innførsel av elg fra Sverige, og at det innebærer ulovlig forskjellsbehandling å gi en søker tillatelse og en søker avslag i like saker.

Dette er ikke like saker. Den ene saken gjelder dyrepark og den andre saken gjelder oppdrett av elg. Hold av vilt i dyreparker er som nevnt regulert i innfangingsforskriften, som i §§ 10 og 11 kun åpner for hold av vilt som er fanget inn i Norge. Oppdrett av vilt, som Glittersjø har søkt om import av elg til, kan foregå med hjemmel i holdforskriften § 3-1, som ikke stiller krav om at viltet må være innfanget i Norge.

3. Til klagers anførsel om at feil faktum er lagt til grunn

Klager hevder at feil faktum er lagt til grunn ved at direktoratet har omtalt Svartisen Moose AS som Svartisen gård, og hevder at det synes som om Miljødirektoratet antar at Svartisen som reisemål har få besøkende.

I søknad 5. april 2015 opplyser søker at foretaksnavnet er Svartisen Moose AS og at adressen er Svartisen gård. Direktoratet har i vedtaket benyttet de samme benevnelser som fremgår av søknaden. Vi kan heller ikke se at vårt vedtak 19. april 2016 gir grunnlag for spekulasjonen om at direktoratet antar at det er få besøkende ved Svartisen. For øvrig er antallet forventede besøkende ikke relevant ved behandling av søknaden.

4. Til klagers anførsel om at vedtaket er ugyldig

Klager hevder at dersom viltlovens § 7 og forskrift om hold av vilt i fangenskap påberopes som hjemmel for direktoratets avslag, så er det feil å kreve at det søkes om innførsel etter forskrift om fremmede organismer.

Det fremgår av direktoratets vedtak at vedtaket er fattet i medhold av forskrift om fremmede organismer § 6. Direktoratet opplyser videre i vedtaket at en forutsetning for å gi tillatelse til innførsel etter nevnte bestemmelse, er at de tre omsøkte elgene kan holdes lovlig i fangenskap i Norge. Viltloven § 7 er ikke hjemmel for vedtaket, men henvisningen til viltloven § 7 er inntatt for å vise søker hvorfor det ikke er anledning til å holde importert elg i dyrepark.

Konklusjon

Direktoratet kan ikke se at det er i klagen er gitt noen nye opplysninger som gir grunnlag for ny behandling eller omgjøring av vedtaket. Klager har søkt om noe det ikke er hjemmel for å tillate, og avslaget må derfor opprettholdes.

Miljødirektoratet finner ikke grunn til å ta klagen til følge, og oversender klagesaken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Departementets vurdering av innførselen

Klager søker om innførsel av tre elg fra Sverige for fremvisning. Innførsel av vilt omfattes av forskrift om fremmede organismer etter naturmangfoldloven. Etter forskriften § 6 kreves det i utgangspunktet tillatelse for innførsel av alle organismer, herunder elg.

Formålet med forskriften er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet. Ved vurderingen av søknaden skal det legges særlig vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. § 15 tredje ledd.

De tre elgene det søkes om å innføre er ifølge Miljødirektoratet fra den samme genetiske bestanden som den norske elgen. Direktoratet mener derfor at innførsel til det omsøkte formålet ikke vil medføre uheldige følger for naturmangfoldet i form av tilførsel av nye gener i bestanden. Departementet støtter direktoratets vurderinger. At innførselen av de tre elgene fra Sverige ikke medfører eller kan medføre risiko for uheldige følger for naturmangfoldet tilsier at tillatelse til innførsel etter § 6 kan gis. Holdet av elgen må imidlertid vurderes før en eventuell tillatelse til innførsel kan gis.

Departementets vurdering av holdet

Den omsøkte innførselen gjelder hold av tam elg for fremvisning i godkjent dyreparkanlegg. Etter forskrift om fremmede organismer § 3 gjelder i utgangspunktet ikke forskriften ved hold av vilt. Unntaket er imidlertid gitt for å unngå dobbeltregulering med det som er regulert i viltloven § 7 og forskrifter i medhold av denne bestemmelsen. Hold av importert vilt i dyrepark er ikke regulert i forskriftene under viltloven. Departementet mener derfor at unntaket som gjelder hold av vilt i forskrift om fremmede organismer bør tolkes innskrenkende, slik at unntaket i dette tilfellet ikke kommer til anvendelse. Holdet reguleres dermed fullt ut av forskrift om fremmede organismer.

Etter forskrift om fremmede organismer § 10 første ledd bokstav a kreves tillatelse for utsetting av vilt av arter, underarter eller bestander som ikke fra før finnes naturlig i distriktet. Etter § 4 bokstav j er utsetting blant annet definert som utsetting av organismer i et innesluttet system der rømming ikke er utelukket. Rømming av elg fra dyreparkanlegg kan ikke utelukkes, og hold av elg i slike anlegg regnes dermed som utsetting etter forskriften. De tre elgene det søkes om å innføre er fra den samme genetiske bestanden som den norske elgen. Elgen er dermed ikke omfattet av kravet om tillatelse for utsetting i § 10 første ledd bokstav a, siden de finnes naturlig i distriktet fra før.

Det er med dette kun kravet om tillatelse for innførsel som gjelder etter forskrift om fremmede organismer. Ettersom elgene det søkes om å innføre er fra den samme genetiske bestanden som den norske elgen, og dermed ikke medfører eller kan medføre risiko for uheldige følger for naturmangfoldet, mener departementet at tillatelse til innførsel kan gis.

Ettersom innførselen i dette tilfellet ikke medfører eller kan medføre risiko for uheldige følger for naturmangfoldet, har departementet ikke vurdert prinsippene i naturmangfoldloven kapittel II nærmere i forbindelse med denne avgjørelsen.

Departementet ser at regelverket på dette området kunne vært noe klarere. Departementet vil derfor vurdere å foreta endringer av forskriftene under viltloven for å klargjøre regelverket.

Klima- og miljødepartementet endrer Miljødirektoratets vedtak 19. april 2016 om avslag på søknad om tillatelse til innførsel av tre elg fra Sverige for fremvisning til

besøkende. Departementet har behandlet søknaden etter forskrift om fremmede organismer etter naturmangfoldloven. Det gis tillatelse til innførsel etter forskriften § 6. Departementet begrunner vedtaket om å tillate innførsel med at de tre elgene det søkes om å innføre er fra den samme genetiske bestanden som den norske elgen, og at innførsel til det omsøkte formålet dermed ikke vil medføre risiko for uheldige følger for naturmangfoldet i form av tilførsel av nye gener i bestanden. Klagen tas dermed til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Mette Svenningsen
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Miljødirektoratet

Postboks 5672 Sluppen

7485

TRONDHEIM